

Усмон писари Аффон (р)

[Тоҷикӣ – Tajiki – طاجيکيّه]

Одили Шиддӣ
Аҳмади Мазид

Мутарҷим: Мисбоҳиддини Ҳомид

2013 - 1434

IslamHouse.com

سيرة عثمان بن عفان رَضِيَ اللهُ عَنْهُ

«باللغة الطاجيكية»

عادل الشدي

أحمد المزيد

ترجمة: مصباح الدين حاميد

2013 - 1434

IslamHouse.com

«Оё ҳаё накунам аз марде, ки малоикаҳо дар
осмон аз ӯ ҳаё мекунанд?»

Усмон писари Аффон
(р)

Пешгуфтор

Ба номи Худованди бахшандаи меҳрубон

Ҳамду сано Худованди бузургро ва салавоту салом бар беҳтарини паёмбарон Муҳаммад (с) ва аҳли байту асҳобаш.

Сеюмин мард дар ислом баъди паёмбар (с) ва чароғе аз чароғҳои роҳи ҳидоят, боҳаётарин ва саховатмандтарин шахс ва ҷавонмарди бошараф ҳазрати Усмон Зиннурайн (р) мебошад.

ӯ Усмон ибни Аффон ибни Абулҳос ибни Умар мебошад. Аз қабилаи Қурайш аз шоҳаи Уммавиҳо мебошад.

Ибни Ҷавзӣ мегӯяд: «**Бидон, ки Усмон (р) аз ҷумлаи касоне буд, ки пеш аз ин ки паёмбар (с) дохили Дору-л- Арқам шавад, мусалмон шуда буд.**

Вақто ки мусалмон шуд, амакаш Ҳакам ибни Абулҳос ӯро бо ресмонҳо баста, азобу шиканҷа меод, то замоне ки аз ин кораш хаста шуду

фоидае надид, ва дид, ки Усмон (р) дар динаш устувор аст ўро тарк кард».

(Савоъики мухриқа 1/313)

Ҳазрати Усмон (р) бо ҳамроҳии ҳамсараш Руқайя (р) духтари паёмбар (с), ду бор ҳичрат кардааст.

(Табсира, 1/428)

Ҳичрати аввалаш ба сӯи Ҳабаша, ҳичрати дуюмаш ба сӯи Мадинаи мунаввара.

Ибни Ҳаҷари Ҳайтамӣ мегӯяд: Ҳазрати Усмон (р) аз ҷумлаи мусалмонони аввалине буд, ки бо даъвати ҳазрати Абубакр (р) мусалмон шуда буд.

Ҳазрати Усмон (р) духтари паёмбар (с) Руқайяро (р) пеш аз ин ки паёмбар (с) мабъус шавад, ба зани гирифта буд.

Руқайя (р) дар шабҳои ҷанги Бадр аз дунё гузашта буд, ҳазрати Усмон (р) ба сабаби ин ки паёмбар (с) ўро амр карда буд, ки духтарашро бемордорӣ кунад ва барои ҳамин дар ҷанги Бадр иштирок карда

натавонист, вақте ки \bar{y} аз адами иштироқаш дар ин ҷанг ба паёмбар (с) шикоят кард, паёмбар (с) ба \bar{y} гуфт: **«Эй Усмон, савоби ҷанги Бадр ба ту мерасад ва инчунин аз ғаниматҳояш низ ҳаққи ту ҷудо шудааст»**. барои ҳамин \bar{y} яке аз иштироқчиёни ҷанги Бадр ба ҳисоб меравад.

Баъд аз он ки Руқайя (р) аз дунё гузашт, паёмбар (с) духтари дигараш Умми Кулсум (р), хоҳари Руқайяро ба зании ҳазрати Усмон (р) даровард ва Умми Кулсум (р) соли нухуми ҳичри аз дунё гузашт.

Уламо мегӯянд: **Дар ягон таърих сабт нашудааст, ки касе ду духтари паёмбареро ба занӣ гирифта бошад, магар ҳазрати Усмон (р), барои ҳамин \bar{y} ро Усмони Зиннурайн мегуфтанд, яъне соҳиби ду нур.**

Ҳазрати Усмон (р) яке аз собиқини аввалин аст ва аз аввалини муҳочирин аст, яке аз даҳнафараи башорат-

додашудагон ба ҷаннат аст ва яке аз шаш нафарае, ки паёмбар (с) аз дунё гузашту аз онҳо розӣ буд.

Ва яке аз саҳобагоне, ки дар ҷамъи Қуръон иштирок карда буданд, мебошад, чунон ки дар гузашта гуфта будем, ҳазрати Абубакр (р) низ Қуръонро ҷамъ карда буд, лекин фарқ миёни ҷамъи Абубакру Усмон (р) дар ин буд, ки ҳазрати Усмон (р) Қуръонро бо қироати як ҳарфаш аз миёни дигар қироатҳо ҷамъ карда буд.

Инчунин паёмбар (с) ҳазрати Усмонро (р) дар вақти ҷанги Зоту-р-риқоъ ва Ғатафон амири Мадина таъин карда буд.

Ибни Исҳоқ мегӯяд: **Аввалин марди мусалмон баъди Абубакру Аливу Зайд (р) ҳазрати Усмон (р) буд ва дар ҷамолу зебои ҳамтое надошт.**

Ибни Касир мегӯяд: «Ҳазрати Усмон (р) касе буд, ки аз миёни шаш нафар бо иттифоқи муҳоҷирину ансор

халифа таъин шуд ва касе буд, ки паёмбар (с) амр ба
пайравӣ ва иқтидо ба ӯ карда буд».

Ахлоқи ҳазрати Усмон (р)

Ҳазрати Усмон (р) бисёр марди кариму саховатманде буд, хело боҳаё буд. Барои нарм кардани дилҳои аҳлу ақрабо ва дигар мардум пулу молашро дарег наме-дошт. Ӯ мехост бо ин сабаб дилҳои онҳоро нарм сохта, барои қабул кардани дини ҳақ омодашон созад, то ки онҳоро аз азоби абадиини рӯзи қиёмат начот диҳад, чигунае ки паёмбар (с) бо мардум ин коро мекард, аз тарси ин ки ба азоби саҳти Худованд гирифтадор нашаванду имону ихлосу тақворо дар дилҳои онҳо ҷори созад.

Қурайшиҳо ҳазрати Усмонро хеле дӯст медоштанд, ҳатто занҳо, вақте ки мехостанд бо кӯдаконашон изҳори муҳаббат кунанд ба онҳо хитоб карда мегуфтанд:

"أحبك والرحمن حب قريش لعثمان"

Қасам ба Худо, ки дӯстат медорам,
ҳамонанди дӯстдории Қурайш Усмонро.

Ҷангҳое, ки ҳазрати Усмон (р)

иштирок карда буд

Ҳазрати Усмон (р) дар ҷангҳои Ухуд, Хандак, Худайбия, Фатҳ, Ҳавозин, Тоиф ва Табук иштирок кардааст, инчунин дар байъати Ризвон паёмбар (с) дасташро болои дигар дасташ гузошта, ин ба ҷои дасти Усмон аст гуфта, байъат кардааст.

Инчунин яке аз ҷавонмардиё, ки Усмон (р) карда буд, ин буд ки лашкари Ёусраро бо сесади уштур ва бору банду силоҳу муҳиммот омода сохта буд.

Инчунин дар Ҳаҷҷатулвидоъ ҳамроҳи паёмбар (с) буд, дар ҳоле паёмбар (с) аз дунё гузашт, ки аз Усмон (р) розӣ буд, ҳамчунин Абубакрро (р) низ дӯсти бовафое буд ва Абубакр (р) низ дар ҳоле аз дунё гузашт, ки аз Усмон (р) розӣ буд.

Дар дӯстиву бовафоӣ бо Умар (р) камбудие нашофт ва Умар (р) низ дар ҳоле аз дунё гузашт, ки аз Усмон

(р) розӣ буд ва ўро яке аз аҳли шўро интиҳоб карда
буд.

Хилофати

ҳазрати Усмон (р)

Ҳазрати Усмон (р) баъди шаҳодати ҳазрати Умар (р) бо иттифоқи тамоми муҳожирину ансор халифа ва амири мӯъминон таъин шуд ва бисёре аз кишварҳову шаҳрҳо дар замони хилофати Усмон (р) фатҳ шуда ба давлати исломӣ даромаданд.

Ҳазрати Усмон (р) хилофати исломиву давлати Муҳаммадиро хело васеъ сохта буд, рисолати Муҳаммадиро аз машриқ то мағриб расонида буд, чунон ки ин суханони Худо бо он воқеаҳо бисёр мувофиқ меомаданд:

﴿وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا
أَسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَىٰ لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُم مِّن بَعْدِ
خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَن كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

﴿النور: ٥٥﴾

«Ваъда додааст Худо онҳоеро, ки имон оварданд аз шумо ва амалҳои шоиста карданд, албатта

халифа созад, онҳоеро дар рӯи замин чуноне ки халифа сохта буд, онҳоеро ки пеш аз инҳо буданд, албатта муҳкам кунад барои ин мӯъминон динашонро, ки писандида аст барояшон (яъне исломро). Ва албатта бадал кунад барои онҳо баъд аз хавфу тарсашон (дар Макка) эминиву хотирчамъиро (дар Мадина). Ин мӯъминон ибодат мекунанд манро ва шарик наёранд бо ман чизеро (дар ибодатҳои худ). Ва ҳар ки ношукрӣ кунад баъд аз ин, пас онҳо фосиқонанд (мисле ки қотилони ҳазрати Усмон аз неъматҳои Худо ношукри карданду ўро куштанд)».

(Сураи Нур, ояти 55)

﴿هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ ۗ وَلَوْ كَرِهَ

الْمُشْرِكُونَ ﴿٩﴾ [الصف: ٩]

«Ўст он Худое, ки паёмбари Худро ҳамроҳ бо ҳидоят ва дини ростин фиристонд, то ўро бар ҳа-

маи динҳо ғолиб гардонад, ҳарчанд мушриконро нохуш ояд».

(Сураи Саф, ояти 9)

Ва чунон, ки паёмбар (с) гуфта буд: «Агар Қайсар ҳалок шавад, дигар Қайсаре нест ва агар Кисро ҳалок шавад, дигар Кисрое нест, (яъне мулкашон ба охир мерасад), қасам ба он зоте, ки ҷони ман дар дасти ӯст канзҳой (ҳазинаҳои) онҳоро дар роҳи Худо садақа хоҳед кард».

(Ривояти Муслим)

Ҳамаи ин воқеаҳо ва амали шудани ин оятҳо дар замони ҳазрати Усмон (р) рӯй дода буданд.

(Тартиб ва таҳзиб, Ал-бидоя ва-н-ниҳоя, 9 то 13)

Усмони хайр (р)

Имом Ҳасани Басрӣ ҳоли мардумро дар замони хилофати ҳазрати Усмон (р) барои мо нақл карда мегӯяд: «Дар замони хилофати Усмон (р), рӯзе набуд, ки мардум миёни худ хайру саховатро тақсим накунад, ба мардум гуфта мешуд: «Эй мардум, боз фардо биёед хайру хайротро бигиред». Меомаданд онҳоро бо тамоми фаровонӣ дарёфт мекарданд, боз дар ҳамон ҷо эълон мешуд, боз фардо биёед асалу равғану дигару дигар хайротро бигиред, меомаданд онҳоро фаровон дарёфт мекарданд ва ин кор тақрибан ҳар рӯз давом меёфт, инчунин тинчиву амонӣ чунон замини хилофатро фаро гирифта буд, ки касе аз касе тарсу ҳарос надошт, вақте ки вохӯрии мардумро бо ҳамдигар мидидӣ, фикр мекардӣ, ки ҳамаи онҳо фарзандони як падару модаранд.

Яке аз меҳрубониҳои ҳазрати Усмон (р) ба мардум ин буд, ки ба онҳо аҳд карда буд, ки ҳеч гоҳ шамшерҳо

ба сари мусалмонон аз ғилофҳо берун кашида намешаванд, лекин ҳайҳоту ҳайҳот, ки ин худи мусалмонон буданд, ки сари ҳамдигар шамшеркашӣ карданд ва ҳамдигарро куштанд ва то имрӯз ин кор давом дорад ва агар ҳол чунин бошад, ба Худо қасам, ки шояд то рӯзи қиёмат шамшерҳо ба ғилофҳояшон андохта нашаванд.

(Тартиб ва таҳзиб, Ал-бидоя ва-н-ниҳоя, сах. 50)

(Имом Табарони ривояташ кардааст ва
Ҳайсамӯ ўро дар «Мучаммаъ», ҷ.9/94 ҳасан
гуфтааст)

Фазилатҳои ҳазрати Усмон (р)

Дар фазлу бузургии ҳазрати Усмон (р) ҳадисҳои саҳеҳи зиёде ворид шудааст, ки ба ғайр аз мутақаббири кинаварзе, ки мехоҳад рушноии офтобро бо ғирбол бипӯшонад, дигар касе онҳоро инкор карда наметавонад ва ҳоло мехоҳам чанд ҳадис дар мавриди фазилати ҳазрати Усмон (р) зикр кунам.

Ҳадиси аввал: Сеюмини беҳтарини уммат.

Аз ибни Умар (р) ривоят аст, ки гуфт: **Дар замони паёмбар (с) мо касеро аз Абубакру Умару Усмон беҳтар намегуфтем, аммо боқимондаи саҳобаҳоро ба ҳоли худашон мегузоштем ва онҳоро аз ҳамдигар беҳу боло намегуфтем.**

Ҳадиси дуюм: Усмони шаҳид.

Аз Анас (р) ривоят аст, ки гуфт: «Паёмбар (с) бо ҳамроҳии Абубакру Умару Усмон, болои кӯҳи Ухуд

баромаданд, ногаҳон кӯҳи Уҳуд ба ларза даромад, Паёмбар (с) гуфт: «Ором бош эй Уҳуд, дар болои ту паёмбару Сиддиқу ду шаҳид аст, (яъне Умару Усмон)».

Ҳадиси сеюм: Усмон аз аҳли ҷаннат аст.

Аз Абумӯсои Ашъарӣ ривоят аст, ки гуфт: «Паёмбар (с) дохили боғе шуду маро амр кард, ки дарбон шавам, дар ин вақт касе дарро кӯфт. Паёмбар (с) гуфт: «**Ўро иҷозат бидеҳ ва башораташ бидеҳ, ки аз аҳли ҷаннат аст, пас дидам, ки Абубакр будааст, башорати паёмбарро ба ӯ расондам, боз каси дигаре омад паёмбар (с) гуфт: ўро иҷозат бидеҳ ва башораташ бидеҳ, ки аз аҳли ҷаннат аст, пас дидам ки Умар аст, ба ӯ низ башорати паёмбарро расонидам, сипас чанде нагузашта буд, ки боз дар куфта шуд. Паёмбар (с) каме сукут карду гуфт: «Ўро иҷозат бидеҳ ва башораташ**

бидех, ки аз аҳли ҷаннат аст ба омадани балое, ки ба сараш хоҳад омад». Вақто дарро боз кардам, дидам, ки Усмон аст, башорати паёмбарро ба омадани балое, ки ба сараш меояд, ба ӯ расонидам. Усмон дар ҷавоб гуфт: «Худованд дар он рӯз кӯмаккунанда аст».

(Муттафақун алайҳ)

Ҳадиси ҷаҳорум: Аз Усмон (р) малоикаҳо ҳаё мекунанд.

Аз Оиша, модари мӯъминон (р) ривоят аст, ки гуфт: «Паёмбар (с) дар хонаи ман дар ҳоле такая зада буд, ки пойҳояш то зону ё болотар луч буданд, дар ин ҳол Абубакр (р) иҷозаи вуруд хост. Паёмбар (с) ба ӯ иҷозат дод ва ҳолаташро тағйир надод. Умар (р) иҷозаи вуруд хост, ба ӯ ҳам иҷозат доду ҳолаташро дигар накард, сипас чанде нагузашта Усмон (р) иҷозаи вуруд хост. Паёмбар

(с) дар ҷояш рост нишаста, пойҳояшро бор карду сипас ба Усмон иҷозати вуруд дод, вақте ки онҳо баромаданд, ҳазрати Оиша (р) ба паёмбар (с) гуфт: «Эй расули Худо, чаро вақте ки Абубақр даромад, ҳолататро тағйир надодӣ, инчунин вақте ки Умар даромад, ҳолататро тағйир надодӣ, лекин ба муҷарради иҷоза хостани Усмон ба ҷоят нишастию пойҳоятро пушонда сипас ба ӯ иҷозати вуруд додӣ?» Паёмбар (с) гуфт: «Эй Оиша, оё аз марде ҳаё накунам, ки малоикаҳо дар осмон аз ӯ ҳаё мекунанд?».

(Ривояти Муслим)

Инчунин дар ривояти дигар омадааст, ки паёмбар (с) гуфт: «Бораҳмтарини умматам бар умматам Абубақр аст ва саҳтгиртарини умматам дар амри Худо бар умматам Умар аст, ва содиқтарини умматам дар ҳаёаш Усмон аст».

(Ривояти Аҳмад ва Тирмизӣ)

Ҳадиси панҷум: Усмони саховатманд.

Аз Абуабдурахмони Суламӣ (р) ривоят аст, ки вақте, ки ҳазрати Усмон (р) муҳосира шуд, ба мардум нидо карду гуфт: «**Ин нидои ман фақат ба асҳоби паёмбар (с) аст, шуморо ба Худо қасам медиҳам, бигӯед: «Оё ба ёд доред, вақте ки паёмбар (с) гуфт, ки ҳар кӣ лашкари Ёусраро омода созад, ҷаннатӣ аст» Сипас ман ин лашкарро омода сохтам?! Оё медонед, ки паёмбар (с) гуфт, ки ҳар кӣ чоҳи Румаро биканад, ҷаннатӣ аст. Сипас ман чоҳро кандам?! Тамоми саҳобаҳое, ки онҳо буданд, гуфтанд: «Бале, рост мегӯӣ!»**

(Ривояти Бухорӣ)

Инчунин аз Абдурахмон ибни Хабоб (р) ривоят аст, ки гуфт: «**Паёмбарро дидам, ки мардумро даъват мекард, ки лашкари Ёусраро омода созанд. Усмон (р) гуфт, ки эй Расули Худо, ман омода кардани сад уштурро бо тамоми муҳимоташ дар роҳи Худо ба**

ӯҳда мегирам». Сипас Паёмбар (с) боз барои оmodасозии лашкар нидо кард, Усмон боз гуфт: «Эй Расули Худо, сесад уштур бо тамоми муҳимоташ дар роҳи Худо ба ӯҳдаи ман». Паёмбар (с) аз минбар поён омаду гуфт: «**Аз ин рӯз баъд ба Усмон зараре намерасад, ҳар коре, ки бикунад** (яъне, аз ин рӯз баъд Усмон коре намекунад, ки аз ӯ бахшида нашавад)». (Ба дигар маъно, Паёмбар (с) барои ҳазрати Усмон ҷаннатро замонат дод).

(Ривояти Тирмизӣ)

Аз Абдурахмон ибни Самра (р) низ ривоят аст, ки гуфт: барои омода сохтани лашкари Ёусра Усмон (р) ҳазор диноҳ дар бағали паёмбар (с) оварда рехт. Паёмбар (с) онҳоро ба ҳар сӯ рӯйгардон мекарду мегуфт: «**Аз ин рӯз ва минбаъд ба Усмон зараре намерасад**», (яъне, агар гуноҳе ҳам кунад, Худо ӯро мебахшаду ба ӯ зарар намерасад).

(Ривояти имом Аҳмад ва имом Тирмизӣ)

Адди ҳазрати Усмон (р)

Аз намунаҳои адли Усмон (р) ин буд, ки амр мекард то тамоми мансабдорону вазифадорони аркони хилофат дар мавсими ҳаҷ дар Макка ҷамъ шаванд ва ба мардуме, ки дар таҳти хилофаташ зиндагӣ мекарданд, нома менавишт. Дар нома навишта буд, ки ҳар касе, ки чӣ шикоят аз волиёну амирон дорад, ба ман хабар бидиҳад, ман ҳаққашро меситонам.

(Тартиб ва таҳзиб, Ал-бидоя ва-н-нихоя, сах. 51)

Инчунин аз намунаҳои адли Усмон (р) ин буд, ки ҳукми Худоро ҷорӣ мекард, агарчи маҳкум аз хешовандонаш ҳам бошад, ҳамчунон ки ҳукми нӯшидани арақро дар Валид ибни Уқба (р), ки фарзанди модараш буд, ҷорӣ карда буд.

Тарси Усмон (р) аз Худованд

Ҳазрати Усмон (р) вақте назди қабре меистод, чунон
гирия мекард, ки аз оби дида ришаш тар мешуд. Аз ӯ
пурсиданд: «Эй амири муъминон, вақте ки ҷаннату
дӯзахро ба ёдат меоранд, гирия намекунӣ, аммо вақте
ки қабрро ба ёдат биёранд, гирия мекунӣ?» Ҳазрати
Усмон (р) гуфт: «**Қабр аввалин манзилатест, аз
манзилатҳои охират. Агар инсон аз азоби он
наҷот ёбад, ончи ки пас аз он меояд, осон аст ва
агар аз азоби он наҷот наёбад, ончи ки баъд аз ӯ
меояд мушкилтар аст**». Ва илова намуд, ки аз
паёмбар (с) шунидааст: «**Манзараеро надидам дар
қиямат, магар ин ончи ки дар қабр аст, аз ӯ
гаронтар буд**».

(Ривояти Тирмизӣ)

Ибодатҳои ҳазрати Усмон (р)

Вақте ки ҳазрати Усмон (р) кушта шуд, ҳамсараш ба қотилон гуфт: «Шумо Усмонро дар ҳоле куштед, ки Қуръонро ҳангоми шаб дар як рақъати намозаш мехонд». Инчунин вақте ки кушта шуд, Қуръон дар оғӯшаш буд.

(Асҳобу-р-расул, 1\170)

Меҳрӯбонии ҳазрати Усмон (р) ба мардум

Ҳазрати Усмон (р) нисбат ба мардум марди бисёр ҳалиму меҳрӯбону дилсӯзе буд. Бисёр боҳаёву хоксор буд. Маҳз ҳалими ва хоксории ӯ буд, ки дар фосиқон бар ҳазрати Усмон (р) чуръати ҳамла кардан пайдо шуд.

Ибни Умар (р) ба он фосиқону нохалафоне, ки ҳазрати Усмонро кушта буданд, мегӯяд: «Шумо бар Усмон чизҳоеро айб гирифтед, ки агар Умар ин корҳоро мекард аз ӯ айб намегирифтед».

Аз ин гуфтаи ибни Умар (р) фаҳмида мешавад, ки фосоқон аз ҳилму меҳрубонии ҳазрати Усмон (р) сӯиистифода карда, ӯро ихота карданду мазлумона куштанд.

Меҳрубониҳои ҳазрати Усмон (р) ба мардум дар он зоҳир мегардид, ки ҳама вақт аз аҳволашон бохабар буду беморҳояшонро хабар мегирифт. Намегузошт, ки нарху наво боло раваду зиндагӣ ба сари мардум вазнин ояд. Лекин ҳайҳоту ҳайҳот, то замоне, ки инсон неъмат дорад, қадри онро намедонад. Акнун бо чашми сар дида истодаем, ки мусалмонон дар кадом ҳолат зиндаги доранд.

Шаҳид кардани ҳазрати Усмон (р)

Аз Ҳузайфа (р) ривоят аст, ки гуфтааст: «Аввалин фитна, кушта шудани ҳазрати Усмон (р) будааст ва охирин фитна баромадани Дачҷол аст. Қасам ба он зоте, ки чони ман дар дастӣ ўст, агар касе дар дилаш аз кушта шудани Усмон (р) заррае розӣ гардида бошад, (яъне касе аз кушта шудани ҳазрати Усмон розӣ бошад), агар ин шахс намираду бо Дачҷол вохӯрад, ўро пайравӣ хоҳад кард».

Аз ибни Асокир аз Ҳасан (р) ривоят аст, ки гуфт: «Усмон вақте кушта шуд, Алӣ дар он ҷо набуд ва вақте кушта шудани Усмонро шунид, гуфт: «Парвардигоро, ман на аз кушта шудани Усмон розӣ ҳастам ва на таманои онро доштам»

Абдурахмон ибни Маҳдӣ мегӯяд: «Ду хислате Усмон (р) дар ниҳод дошт, ки Абубакру Умар (р) надоштанд: якум, сабри Усмон (р) бар ҷонаш, то ин ки кушта

шуд, дуввум, чамъ кардани мардум дар як қироати Қуръон.

Аз ибни Умар (р) ривоят аст ки гуфт: «Усмон аз фосиқоне, ки ўро муҳосира карда буданд, мушфиқона пурсид: «Барои чӣ маро мекушед?

Ман аз Паёмбар (с) шунидаам, ки гуфтааст: «Рехтани хуни мусалмон ҳалол намешавад, магар ба се сабаб: аввал марди зандоре, ки зино кунад, ў сангсор мешавад; дуввум, касе касеро қасдан бидушад, аз ў қасос гирифта мешавад; саввум, касе, ки муртад шавад (яъне баъд аз ин ки мусалмон буд, кофир шавад) кушта хоҳад шуд.

Ман ба Худо қасам мехўрам, ки на дар замони ҷоҳилия ва на дар замони ислом зино накардаам ва касеро низ ноҳақ накуштам. Ва аз рўзе, ки мусалмон шудаам, муртад нашудаам. Ман шаҳодат медиҳам, ки Худо якка ва ягона аст ва Муҳаммад расули Ўст». (Ривояти Аҳмад ва Тирмизӣ)

Усмон (р) саҳобаҳоро аз даҳлат кардан

манъ мекунад

Ҷосиқон ҳазрати Усмонро (р) муҳосира карданд ва аз ӯ обу таъомро манъ карданд, саҳобаҳои паёмбар (с) хостанд, ки онҳоро бо зӯри силоҳ манъ кунанд. Ҳазрати Усмон (р) онҳоро аз ин кор боздошт ва гуфт: **«Аз ҳама зиёд итоаткунандаи шумо аз ман, касе аст, ки даст ба силоҳаш назанад».**

Инчунин ҳазрати Усмон (р) ба ҷавонони саҳоба мисли ҳазрати Ҳасану Ҳусейну ибни Умару ибни Зубайру (р) дигарҳо гуфт: **«Шуморо ба хоҳири Худо ва ба ӯ қасаматон медиҳам, ки коре накунед, ки ба хоҳири ман қатрае хун рехта шавад».** Ҳазрати Алӣ (р) низ барои кӯмак ва нусрати ӯ омад. Ҳазрати Усмон (р) ба ӯ гуфт: **«Ман эҳтиёҷ ба ҷангу хунрезӣ надорам!!!»**

Балки ҳазрати Усмон (р) аз он фосиқон хост, ки бидуни рехтани хуне баргарданду аз ин корашон даст кашанд.

Ин корро низ ҳазрати Усмон (р) ба хотири он кард, ки ба сабаби ӯ хуни мусалмоне ноҳақ нарезад ва фитнае рӯй надихад.

Лекин тақдири ҳазрати Усмон (р) ҳамин будааст, бояд аз дунё шаҳид гузарад. Чунки паёмбарро дар хоб дида буд, ки ба ӯ гуфт:

"أفطر عندنا الليلة يا عثمان"

«Эй Усмон ин бегоҳ дар назди мо ифторатро бикун».

(Ривоят бо тасҳеҳи Ҳоким ва Заҳабӣ ӯро мувофиқат кард)

Субҳи ҳамон рӯз дар ҳоле, ки рӯзадор буд, кушта шуд.

Лаҳзаҳои охири ҳаёти Усмон (р)

Ҳазрати Усмон (р) дар лаҳзаҳои охир бист ғуломро озод кард ва талаб кард, ки барои ӯ эзоре биёранд, ки бипӯшад, зеро ҳангоме ки ӯро мекушанд, авраташ намоён нашавад. Чунки бисёр марди боҳаёе буд, ҳатто шарм дошт, ки авраташ баъди вафоташ намоён шавад, хушо ба ҳолат, эй Усмон! Сипас Қуръонро дар байни дастонаш гузошту шурӯъ кард ба тиловат кардан ва ба тақдири Худо тан доду дасташро аз куштор бардошт.

Қотилони худро насихат кард ва ба онҳо ки будану фазлашро дар ислом фаҳмонд, лекин онҳо аз куштор даст набардоштанд, бар сараш ҳучум карданду ӯро куштанд.

Дар ривояти дигар омадааст, ки аввалин қатраи хуни ҳазрати Усмон (р) дар болои ин оят чакида буд:

﴿فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾ [البقرة: ۱۳۷]

«Пас зуд бошад, ки кифоят кунад Худо бо интиқоми ту ононро ва Ёст шунавову доно».

(Сураи Бақара, ояти 137)

Ҳазрати Усмон (р)-ро дар синни ҳаштодсолагӣ ва дар ривояти дигаре дар синни ҳаштоду чаҳорсолагӣ ба шаҳодат расонидаанд.

Чигунае ки васият карда буд, ҳазрати Зубайр ибни Ёввом (р) ҷанозааш карду ёро дар гӯристони Бақиъ, дар паҳлӯи масҷиди паёмбар (с) ба хок супориданд. Худованд аз Усмон розӣ бошад.

Парвардигоро! Мо шаҳодат медиҳем, ки ҳазрати Усмонро ва инчунин ҳамаи халифаҳои рошидин ва тамоми саҳобагонро дӯст медорем, Парвардигоро, аз ҳамаи онҳо розӣ бош!

Салавоту дуруд бар набии мо ва олу асҳобаш.

Мундариҷа

Усмон писари Аффон (р).....	3
Пешгуфтор.....	4
Ахлоқи ҳазрати Усмон (р).....	9
Ҷангҳое, ки ҳазрати Усмон (р) иштирок карда буд.....	10
Хилофати ҳазрати Усмон (р).....	12
Усмони хайр (р).....	15
Фазилатҳои ҳазрати Усмон (р).....	17
Адли ҳазрати Усмон (р).....	23
Тарси Усмон (р) аз Худованд.....	24
Ибодатҳои ҳазрати Усмон (р).....	25
Меҳрӯбониҳои Ҳазрати Усмон (р) ба мардум.....	25
Шаҳид кардани ҳазрати Усмон (р).....	27
Усмон (р) саҳобаҳоро аз даҳлат кардан манъ мекунад.....	29
Лаҳзаҳои охири ҳаёти Усмон (р).....	31
Мундариҷа.....	33